

Nr 103.

Av herr Arrhén m. fl., om åtgärder för beredande av större bekvämlighet åt resande barn och mödrar med minderåriga barn å statens järnvägar.

Under de senaste åren har riksdagen beviljat betydande belopp till fria resor för barn och feriebarnsverksamhet samt även till fria resor för dem åtföljande vårdare eller husmödrar. Under den tid, huvudsakligast månaderna juni—augusti, då dessa resor företagas, äro tågen, särskilt på huvudlinjerna, överbelagda av resande med de nackdelar, som detta medför. SJ har under senare år genom olika anordningar sökt gå den resande allmänheten till handa. Genom enkla åtgärder, som dock till sina verkningar för vissa kategorier av resande skulle få betydelse och uppskattas, kunde SJ fortsätta på en redan inslagen väg.

Vi ha här redan antytt den ökade frekvensen av under särskilt sommar-månaderna resande barn i skolåldern. Men även minderåriga barn återfinnas ofta i resandeströmmen. Till tjänst för dessa och deras mödrar eller vårdare har SJ inrättat särskilda barnkupéer. Till ett begränsat antal ha dessa utrustats på ett föredömligt sätt. Även där de möta den resande familjen under mindre påkostande former, ha de på de fjärrgående tågen blivit mycket uppskattade. Erfarenheten visar emellertid, att i detta sammanhang åtskilligt mera vore att vinna. Dessa ytterligare åtgärder skulle kunna tänkas innebära en rationalisering i samband med feriebarnsverksamheten och alltså för statsverket betyda en besparing, enär det vore tänkbart, att behovet av »vårdare» minskades.

För det första torde det vara ett allmänt önskemål, att antalet barn- eller familjekupéer på de fjärrgående tågen utökades, särskilt under sommar-månaderna, då resefrekvensen är störst.

För det andra vore det för SJ möjligt att utöva sin service i syfte att hjälpa barn eller resande mödrar med minderåriga barn till rätta. Det vore av stort värde, om t. ex. de nu på fjärrtågen arbetande tågstäderskorna erhöle karaktären av »tågvårdinnor», som bl. a. finge till uppgift att gå resande barn och mödrar med barn till handa, gäve anvisning på de vagnar, som innehöllo barnkupéer, i förekommande fall biträdde vid av- och påstigning, då för en ensam kvinna med bagage och barn att taga hand om ofta besvärliga situationer uppstå, samt i övrigt stode till tjänst i förekommande fall.

En dylik förändring i de nu arbetande tågstäderskornas arbete vore lätt att genomföra genom tillägg i deras nu gällande instruktion (Tstädi, SJ:s författningssamling nr 185), art. 10, där det nu heter, att »tågstäderska skall — — — känna till den linje, å vilken hon tjänstgör, och tidtabellen

för tåget, att hon kan lämna upplysningar om uppehåll, restaurangförhållanden o. d.». Det bleve möjligen för framtiden av större vikt att ägna nödig omsorg vid personvalet för den i här berörda avseenden utvidgade tjänstgöringen. Det är att märka, att vissa järnvägsbolag i USA redan före 1939 tillämpat ett system av här antytt slag på de fjärrgående tågen över kontinenten. I USA har man på grund av restidens längd av dessa »tåg-systrar» krävt sjukvårdsutbildning. Det torde för våra förhållanden ej vara nödvändigt att uppställa samma fordran.

SJ har vidare till tjänst för invalider och vanföra vid vissa stationer tillhandahållit rullstolar vid sammanlagt 38 stationer (Sveriges kommunikationer, tab. 332). Det synes vara ett skäligt önskemål, att rullstolar åtminstone funnes att tillgå vid alla de stationer, som äro belägna vid platser, där centralasarett eller andra sjukhus finnas eller där större järnvägslinjer mötas.

Med stöd av här anlagda synpunkter anhålles,

att riksdagen måtte besluta att genom skrivelse till Kungl. Maj:t förorda att de åtgärder, som här omnämnts, bringas till SJ:s kännedom i och för bedömande och verkställighet.

Stockholm den 21 januari 1948.

Torsten Isaksson.

Olof Löthner.

Erik Arrhén.

Ragn. Bergh.